

A kisteleki sztrádaföldeket nem érinti

Nyolcszoros földvédelmi járulék?

(Folytatás az 1. oldalról.)

A Levegő Munkacsoport által neves szakértők részvételével előkészített javaslat szerint ugyanakkor a továbbiakban már nem csak a mező- és erdőgazdálkodási művelés alatt lévő területek esnének a járulék hatálya alá, hanem gyakorlatilag mindenfajta zöldterület.

Bár a szakértők szerint még a javasolt emelés sem elegendő mértékű a termőföld csökkenésének megállításához, azonban nyilvánvalóan nagyobb visszatartó erővel bír majd, mint a jelenlegi mérték. A járulék emelése és kiterjesztése a társadalmi igazságosságot is szolgálja, mivel így módon a termőföld átminősítéséből származó, esetenként igen tetemes nyereségből az egész társadalom is jobban részesül. A módosító javaslatcsomag megtalálható az Internet címen, adja tudtul a Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetsége, amely 1465 Budapest, Pf. 1676 címen levélben, telefonon a 361-3630, 361-3631-es számon érhető el. (Fax: (1) 365-0438 Σ E-posta: levego@levego.hu Honlap: www.levego.hu).

Közelebbi történet: a földek ügyében korábban többször szóvá tettük, hogy a Csengelétől Röszkéig épülő M5-ös autópálya nyomvonalába eső kisteleki földek kisajátításáért még nem kapták meg járandóságukat a gazdák. Csaknem ötven földtulajdonosnak adósa az autópálya-építő társaság, amely már korábban jogot kapott a nyomvonal földjeinek megvásárlására. A földkisajátítás

képviselői szerződést ígértek a kisteleki gazdáknak, amelynek értelmében napron veszik meg tőlük az autópálya útjába eső földeket. Mivel eddig még egy szerződést sem kötöttek a sztrádaföldekre, holott több hivatalos tájékoztatón erre ígéretet tettek, a Levegő Munkacsoport felhívása, törvénymódosítás érdekében kifejtett munkássága kapóra jött többeknek. Szerkesztőségünket keresve, ismét szóvá tették a korábban már megfogalmazott sérelmet: Röszkén, Domaszéken, Zsombón, Szatymazon, Balástyán, Csengelén rég kifizették a sztrádaföldért járó pénzt, Kisteleken miért nem? (A kettőnek igazából nincs köze egymáshoz). Egyikük, a földvédelmi járulék tervezett nyolcszoros emelése kapcsán, úgy fogalmazott, hogy az emiatti „esetleges ráadás”, – a szántóföld kategóriában az aranykoronánkenti nyolcezer forint – feledtethetné az eddigi késelelem miatti kellemetlenséget. Rákérdeztünk az illetékeseknél, hogy a földvédelmi járulék emelése értékesebbé teszi-e majd a kisteleki gazdák földjeit. A válasz: ha el is fogadja a parlament a földvédelmi járulék nyolcszorosára emelését, az érte járó pénz nem a gazdák zsebébe, hanem az állam kasszájába kerül! A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium földvédelmi alapjába. Úgyhogy a pénzüket váró kisteleki gazdák fájdalomra e nagyszerű törvénymódosító kezdeményezés sem jelent igazi gyógyírt.

M. T.

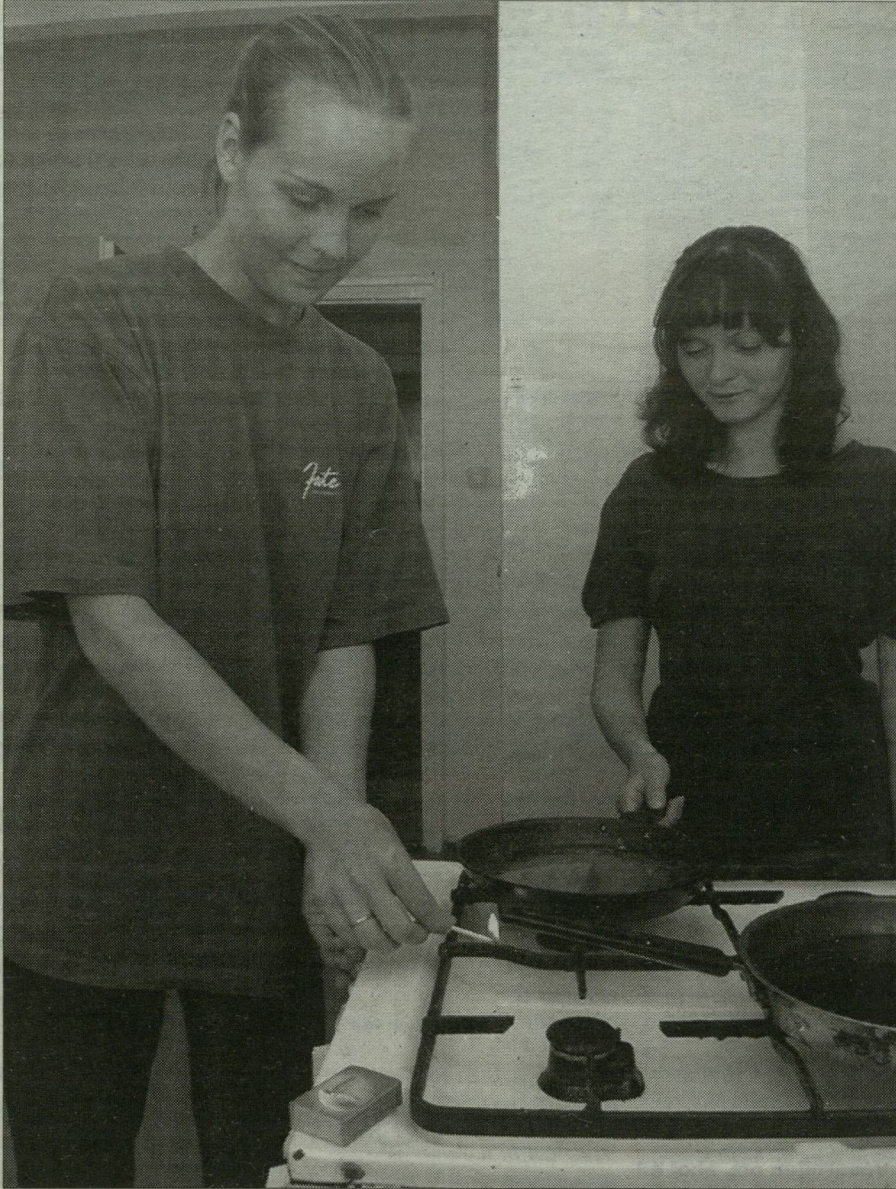
A kollégisták három hétig nem főzhettek

Figyelem, csak semmi gáz!

Három héten keresztül szünetelt a gázzolgáltatás a Szegedi Tudományegyetem Károlyi Mihály Kollégiumában, miután gázzívárgást észleltek az ott dolgozók. Kiderült, hogy a fővezetékéről leágazó cső több helyen megrepedt, s a kiszökő gáz mennyisége akkora volt, hogy egy eldobott gyufa robbanást okozott volna. Az egyetem új gázvezetékét építette, s pénteken már ismét használhatták a gáztűzhelyeket a kollégium lakói.

A Károlyi-kollégiumban elzárták a gázcsapot, ami annyit jelent, hogy nyolcszáz kollégista képtelen főzni, se egy kávét, se egy ebédet vagy vacsorát nem tud megcsinálni – írta elektronikus levélben a kollégium egyik lakója. Ebben az is olvasható, hogy „arra a kérdésre, mit tegyen az a szegény hallgató, aki otthonról hozta ebédjét, semmilyen pozitív, vagy érdemleges választ nem kaptunk”.

A gázzolgáltatás szünetelésének okáról dr. Rovó István, a Szegedi Tudományegyetem műszaki főigazgató-helyettese tájékoztatta lapunkat. Mint elmondta, május 23-án jelentették a kollégiumban dolgozók, hogy a B épület hátsó bejárati ajtaja mellett, a földből kiemelkedő vezeték környékén erős gázzszagot éreznek. A Dégáz Rt. szakemberei a helyszínen műszeres méréssel megállapították, hogy a Pulz utcai gerincezetéről az épülethez csatlakozó

A kollégiumban lakó diákok huszonegy nap után ismét meleg ételt készíthetnek. (Fotó: Karnok Csaba)

mintegy ötvenméteres vezeték szakasz több pontján is szivárog a gáz. Ennek magyarázata az lehet, hogy a földben fekvő több mint

húszéves acéleső erősen korrodálódott, és repedések keletkeztek rajta.

A szakemberek előbb – az új vezeték elkészüléséig

– megpróbálták a fedőlapok felnyitásával kiszellőztetni a csatornarendszert, ami az ott felgyülemlett gáz mennyisége miatt nem sikerült.

A gáz koncentrációja ugyanis akkora volt, hogy – mint Rovó István fogalmazott – a csatornanyílások közelében eldobott gyufaszál vagy cigarettacsikk robbanást okozhatott volna. Az élet- és vagyonbiztonságra hivatkozva ezért a gázművek május 25-én elzárta a kollégiumot ellátó gázvezeték csapjait. – Emiatt a vezeték károsodásának felmérése, illetve a tervek elkészítésének ideje alatt sem tudtuk biztosítani a gázzolgáltatást. Ezért nem tudták használni a kollégium lakói a gáztűzhelyeket – mondta a műszaki főigazgató-helyettes.

Mivel rajz hiányában műszeres méréssel sem tudták megállapítani a kollégium udvarán földbe fektetett vezeték nyomvonalát, azt a megoldást választották, hogy új vezetékét építenek ki, amelyet a szomszédos, magántulajdonban lévő épület falára erősítenek. Ehhez a tulajdonos is hozzájárult, így a munkálatok hamar elkezdődhettek. – Ezzel a megoldással időt és pénzt takarítottunk meg ahhoz képest, mint amibe a föld kitermelése került volna. Ráadásul így az udvaron tavaly elkészült aszfaltburkolatot sem kellett felbontani – tette hozzá Rovó István. Az egyetem összesen 1 millió 680 ezer forintot költött a gázzívárgás okozta probléma megoldására. A megbízott kivitelező cég a múlt hét második felére kiépítette az új gázvezetékét, és huszonegy nap után pénteken ismét meleg ételt készíthettek a diákok.

Hegedüs Szabolcs

Hat éve nem tesz eleget a törvény előírásainak Milei Sándor, a röszkéi időseket ellátó Erzsébet Otthon tulajdonosa, egyúttal üzemeltetője. A Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal éppen a az előírások betartásának elmaradása miatt tagadta meg az intézetre vonatkozó működési engedély kiadását. A közelmúltban az ÁNTSZ-hez érkezett bejelentés kapcsán kiderült, hogy Milei Sándor, nem törődve a működési engedély hiányával, jelenleg is fogadja az időseket.

Engedélyek nélkül

A Dél-alföldi Időskorúak Derús Otthonért Alapítvány által 1996 óta Röszkén üzemeltetett Erzsébet Otthon mindmáig a Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal engedélye nélkül fogadja a gondozásra szoruló öregeket. Az eredetileg szombatista lelkes Milei Sándor, az intézmény vezetője szerint a fontos az, hogy szereti, szívesen gondozza az öregeket. Válaszaiból pedig kitűnt, valójában nem nagyon izgatja az engedélyek hiánya. Eddig is „elvoltak” a különböző papírok nélkül. Neki pedig nincsenek újabb milliói a drága szakhatósági igények kielégítésére. Már mintegy húszmilliójába került a két ház, ahol az időseket elhelyezi, valamint a hastesztendei üzemeltetés.

Alapítványi támogatások

Természetesen nem csak a családi tőkét forgatták be er-

Hat éve engedély nélkül, ellenőrizetlenül

Öregek furcsa otthona Röszkén

re a célra. A hat éve bejegyzett alapítvány számlájára ugyanis bárki, bármekkora összegű adományt felajánlhat. Milei úr elmondása szerint így tud átlépni azokon a korlátokon, amelyeket a törvény szab neki. Hivatalos működési engedély nélkül ugyanis az intézmény nem létezik. Nem részesül állami támogatásban. Nem kérhet az otthonba kerülőktől egyszeri, nagyobb összegű hozzájárulást sem. Ez utóból pedig a működtetés költségei miatt nem mondhat le. Személyenként általában száz-, kétszáz-ezer forint a „beugró”. Az igény nagy, a családok szívesen adományoznak, hiszen munka mellett nem tudják felvállalni idős hozzátartozóik gondozását.

Két ház, eltérő feltételek

A két épület, amelyekben az idős, beteg embereket fogadják Röszkén, a község határában, a Dugonyi utcában van. Az egymással szemben álló ingatlanok egyike két-szintes, igényesen berendezett. A másik egy öreg vályogház. Abban évek óta ideiglenesen laknak a gondozottak, mondta Milei Sándor, miközben átvezetett a szegényes berendezésű, inkább elhanyagoltnak minősíthető kis házba. Némelyik ápolót mégis maga kérte, hogy odaköltözhessen. Ezt az ott lakó nénik is megerősítették. Lázár Dezsőné és Vér Lajosné Piroksa néni helybeli. Nem akartak elköltözni Röszkéről, emiatt jöt-

Erzsébet Otthon – rendelő és engedélyek nélkül, nyugdíjasokkal. (Fotó: Gyenes Kálmán)

tek az otthonba. Itt pedig nem kell lépcsőzniük, az udvarra bármikor könnyen kisértálhatnak. Az egyszeri hozzájárulás összegéről azonban nem ök, sem a kisteleki Vera néni nem beszélt. Annyit árultak csak el, hogy havi ellátásukhoz nyugdíjuk 70 százalékával járulnak hozzá.

Hatósági huzavona?

Milei Sándor szerint társadalmi igény van szolgáltatására. Nem is érti, miért neki köikait maguk szállítják orvoshoz. Az ÁNTSZ és a

tükkel. Megkapják a kívánt segítséget, ő pedig nem tehet arról, hogy anyagi okok miatt nem tud minden jogszabályi előírásnak megfelelni. A jellemzőbb szakhatósági kifogásokat sebtében fel is vázolja. A higiéniai előírások megsértése miatt azonnali hatállyal tisztasági meszelésre, takarításra kötelezte az ÁNTSZ. Nincs orvosi, illetve betegszoba. Ezt persze jó lenne kialakítani. A községi háziorvos azonban ellátja az öregeket. Sürgős esetekben pedig hívják a mentőket, illetve lakóikat maguk szállítják orvoshoz. Az ÁNTSZ és a

Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal másként ítéli meg a helyzetet. A törvényi előírásokat az idősök védelmében az Erzsébet Otthonban is be kell tartani. Dr. Deák Zsuzsanna városi tisztiorvos elfogadhatatlannak minősítette azt a bűzt, ami a vályogházba lépőt mellbe vágja. Az inkontinenciával, azaz vizelet-visszatartási problémával küszködő időseket ugyanis gyakrabban kellene fürdetni. Agyneműjüket cserélni. Egy házaspár és négy idős néni otthona ez a ház. A lakók elmondása szerint pntekenként van meleg víz, ak-

kor fürdenek és haját is mosnak. Az ápolószemélyzet azonban kevés. Milei Sándor kérdéseinkre elmondta: egy szakképzett, egy tanuló és egy részt munkaidős ápoló segíti az öregek ellátását. Felesége szakápolóként dolgozik Szegeden. Rá, valamint fiuk, illetve az állami gondozásból hozzájuk került nevelt fiú segítségére is számíthat.

Bezárhatják az otthont

A közigazgatási hivatalban persze felmerült az otthon azonnali bezárásának gondo-

lata is. A megyében azonban a szükségesnél kevesebb ilyen intézmény működik. Egyik napról a másikra lehetetlen lenne máshová helyezni az itteni gondozottakat. Az újabb építésű, öt és fél szobás ház három szobájában élő gondozottak körülményei persze kedvezőbbek. Mi az emeleten, egy picinyke szobában a 83 éves, törekeny természetű, Miskolcra érkezett Klára nénit találtuk. Neki tolszékben vagy az ágyon ülve telnek napjai. Szándéka szerint „világga” akart menni, amikor eladták a lakását. Segíteni akart a fiának. Az itt élő szombatista barátnője, Trényi Pálné, Annuska hívta őt ide. Öreg fát azonban nehéz átültetni, tette hozzá szomorúan.

Az udvaron serénykedő magyarcsanádi Annuska néni másként ítéli meg a körülményeket. A közel nyolcvanesztendő asszony sokat dolgozik nem csak saját kis kertjében, de Mileiek birtokán is. Nem győzte hangsúlyozni: mindezt önként teszi. Segít a veteményeskerti munkákban, de akár kapál is, ha ereje engedi. És míg erről beszélt, szorgosan fejtette tovább a zöldborsót.

A nem mindennapi ügytovábbi kérdéseket is felvet. Vajon a napi 260 forintból kiállított ebéd minősége garanciát ad-e az idősorúak egészséges táplálására? Továbbá: országsszerte hány hasonló magánintézmény működhet ellenőrizetlenül? Mennyire válhatnak kiszolgáltatottá a kis vagyonkájukról, illetve nyugdíjuk egy részéről lemondó, magukra hagyott öregek? Ami azonban biztos: Milei Sándor tíz személy gondozására ismét benyújtja kérelmét.

N. Rác Judit